

NIEUWSBRIEF 97. Vogelnieuws Leeuwarder Courant.

Door Jan de Jong

Binnen gekomen nieuws van 20 oktober t/m 31 oktober 2025.

Vogel en natuurnieuws.

Bladkoning 20-10. Te Oosterend op Terschelling 1 aanwezig (Jan Bos). Op Vlieland 1 aanwezig (Marcel Stienstra e.a.). In de Kobbenduinen op Schiermonnikoog 1 gezien (Joep Duijvenstein). Bij de Nieuwlandsreid op Ameland 1 aanwezig (Justin Jansen). **22-10.** Bij It Soal te Workum 1 aanwezig (Sietse Bernardus/Henk de Vries e.a.). Te Wirdum 1 gezien (Albert de Boer). **23-10.** In Haulerwijk 1 aanwezig (Bouke Hiemstra).

Foto © Dick Pruiksma

17-10-2025. Aan het Sneekermear bij de jachthaven kon Dick Pruiksma ook een bladkoning mooi in beeld brengen. Binnenland waarnemingen van bladkoningen zijn schaars. De soort wordt het meest aan de kuststrook opgemerkt vaak samen met tijfjaf en goudhaan.

Boerenzwaluw 21-10. Nog een langs de noordoever van Tjeukemeer bij Marswâl te Rohel (Sietse Bernardus). Op Schiermonnikoog bij Noorderduinen nog 1 aanwezig (Joris Bos e.a.). **23-10.** Te Koehool 1 gezien (Marnix Oudega). Twee in polder Het Zwarte Paard bij Jutrijp (Jelmer Luyckx). Op Terschelling bij De Gravere 1 gezien (Theo Briggeman).

Grote canadese gans 22-10. Groep van 700 aan de zuidkant van Tjeukemeer bij Oosterzee (Bauke Sienema).

Grote gele kwikstaart 27-10. Drie te Bolsward gezien (Abe Bakker).

Grijze wouw 22-10. Bij het Koningdiep te Hemrik 1 gezien (Willem Bosma).

Holenduif 22-10. Groep van 60 te Westerbakkeveen (Koert Scholten). **24-10.** Bij Willemstad te Appelscha groep van 60 gezien (Jan Kalsbeek).

Houtsnip 31-10. Een houtsnip opvliegend in de tuin te Workum (Tjerk Kunst). In Joure aan de Mounekamp 1 tegen glazen gebouw zich doodgevoegen (Jan de Jong).

Keep 20-10. In Fogelsanghstate te Veenklooster 250 aanwezig (Kees Bode). **27-10.** In Fogelsanghstate te Veenklooster 500 aanwezig (Kees Bode). **31-10.** Aan het Fermanjepaad te Damwâld vanmorgen een groep van 20 kepen. Foeragerend op de zonnebloemen (Jan Andries Wagenaar).

Foto © Jan Andries Wagenaar

31-10-2025. De keep komt in de herfst massaal op de zaden van de zonnebloem af.

Kleine alk 26-10. Bij Kornwerderzand 1 gezien (Dick Pruiksma).

Kleine karekiet 21-10. Bij de Marswâl aan het Tjeukemeer bij Rohel 1 gezien (Sietse Bernardus).

Koperwiek 28-10. Vandaag hadden we in Feinsum 6 in onze tuin. Vorige week vloog een zich dood tegen ons raam (Hielke de Groot). **29-10.** Zeker 300 bij De Bolten in Tjerkgaast (Dennis Keus). Vandaag meer dan 100 koperwieken, kramsvogels en zanglijsters, minstens 2 uur lang telkens opvliegend en rondvliegend in de buurt, wormen uit het gazon trekkend, eerdere jaren waren dat niet zoveel (Henk Jukkema, Dronryp).

Kramsvogel 23-10. Groep van 80 in Kortehemsterveld bij Drachten (Willem Bosma). **25-10.** Groep van 250 in Kooiduinen op Ameland (Clarie Tanis). **26-10** Vanmorgen kramsvogels in de ponyweide in Pietersbierum. Ze zaten in de meidoorn, voor de bessen natuurlijk (Klaske Smidts). **27-10.** In de Seeryperpolder op Terschelling zeker 1000 aanwezig (Ward Stulens). Bij Ryptsjerk op maisstoppels 500 gezien (Wiebe Sjoerd van der Veen). Bij ons achter bij de ijsbaan in Menaldum zitten zo'n 40 kramsvogels ze vliegen telkens van de ene boom naar de andere boom en zitten soms even op het gras. Er zaten ook enkele koperwieken bij met oranje op de zijkant (Oane Baarda). **28-10.** In polder te Pingjum 385 aanwezig (Eelco W.F. Brandenburg).

29-10. Bij Westeinde te Leeuwarden 500 overvliegend (Hiele Lootsma). In De Bolten te Tjerkgaast 250 aanwezig (Dennis Keus). Op Schiermonnikoog in de Hertenbosvallei groep van 800 (Andre-Willem Faber). **31-10.** Vandaag meerdere groepen kramsvogels en groepjes trokken door onze tuin in Exmorra, aangelokt door soortgenoten die zich bijna een uur lang volvraten aan de appels van de burens. Tijdens het fotograferen kwamen de Cetti's, zanger en de Waterral ook nog voorbij. In de appelboom kwam ik op kramsvogel, zanglijster, merel, zwartkop en goudhaan (Lolke Vellinga).

Foto © Lolke Vellinga

31-10-2025. *Kramsvogels zijn verzot op appels die nog in fruitbomen hangen bij particulieren.*

Kruisbek 20-10. Op Alpherveld te Beetsterzwaag 7 aanwezig (Willem Bosma). **21-10.** Op de Duurswoudsterheide groepje van 16 (Jens de Wit).

Mandarijneend 29-10. Acht te Dokkum (Erik Lei).

Oeverpieper 20-10. Bij De Hon op Ameland 20 gezien (Justin Jansen).

Pestvogel 24-10. Op Terschelling 1 bij Midsland (Jurriën van Deijk e.a.). **28-10.** Vijf pestvogels te Midsland op Terschelling (Trinus Hek). **29-10.** Te Hogebeintum 1 (Remco Hiemstra).

Foto © Jurriën van Deijk

24-10-2025. *De eerste pestvogel is al aan de kust gezien op Terschelling. Zouden we deze winter meer te zien krijgen in Friesland? Zo ja, graag aantallen en plaats even doorgeven!*

Ringmus 27-10. Vandaag de eerste ringmussen gezien tussen de overige huismussen op de voedersilo in mijn moeders tuin in Heerenveen. Ieder jaar verblijft hier de hele winter een groepje van deze prachtige vogels (Jan Cornelis de Jong, Almere).

Roodkopklauwier 20-10. In de Zwagermieden vandaag een eerste jaars roodkopklauwier! (Jan Andries Wagenaar, Damwâld). **21-10.** De roodkopklauwier is nog steeds aanwezig. Het klauwiertje zit vol energie! Zelfs regenwormen staan op het menu (Jan Andries Wagenaar, Damwâld).

Foto © Jan Andries Wagenaar.

21-10-2025. De roodkopklauwier in de Zwagermieden is na 20 oktober door vele amateurfotografen bezocht en zeker eind oktober aanwezig in dezelfde omgeving.

Roodmus 25-10. Bij Oost-Vlieland op Vlieland 1 gezien (Marc Bleijerveld).

Staartmees 20-10. In Groene Ster te Leeuwarden groep van 20 gezien (Ida Bek). **22-10.** Op de Duurswoudsterheide een groep van 30 aanwezig (Martin Manson). **28-10.** Groepje van 13 in Burgum /Zwartkruis (Klaas Vonk).

Stormvogeltje 24-10. Te Kornwerderzand aan de Wadkant 1 aanwezig (Andries Zijlstra/Sietse Bernardus e.a.). **26-10.** Aan de Afsluitdijk tussen Kornwerderzand en Zurich 1 aanwezig (Walter Lemstra). Aan de Wadkant bij Breezanddijk 1 aanwezig (Laurens Steijn).

Foto © Laurens Steijn

26-10-2025. Een stormvogeltje wordt vaak aan de kust gezien tijdens zwaar weer periode met veel wind.

Tapuit 24-10. Een tapuit in Polder Gele Strand bij Workum (Tjerk Kunst).

Vale gierzwaluw 22-10. Ik stond vandaag in het laatste daglicht in het begin van de avond nog even in de achtertuin in Scharnegoutum met de camera klaar determinatie van overvliegende vogels voor de “jaarrond tuinvogeltelling”, toen er tot m’n grote verbazing een ogenschijnlijke zeer late Gierzwaluw vanuit het noorden aan kwam vliegen en ongeveer een halve minuut op insecten foerageerde boven Scharnegoutum. Ik maakte er flink wat foto’s van en bij het bestuderen van de foto’s drong het tot me door dat dit een Vale gierzwaluw was! De vogel vloog vervolgens richting west over de daken en ik heb ‘m helaas niet weer gezien (Pascal Osinga).

Foto © Pascal Osinga

22-10-2025. De vale gierzwaluw wordt zelden in het binnenland van Friesland opgemerkt.

Velduil 20-10. Groep van 9 te Ferwert Buitendijks (H. Feenstra).

IJslandse koperwiek 23-10. In de 3^e Kroonspolder op Vlieland 1 ringvangst eerste jaars, vleugel 128 mm (Jeroen Breidenbach).

Ijsvogel 28-10. In het Oosterschar te Sintjohannesga 1 aanwezig (Bouke Sienema). **29-10.** Twee te Koudum (Hoite Schaap). **31-10.** Een ijsvogel Workum achter in de tuin (Tjerk Kunst).

Zwarte roodstaart 21-10. Te Bolsward Zuidoost 2 aanwezig (Abe Bakker). **24-10.** Te Damwâld 1 gezien (Hendrik Vonk).

Nagekomen berichten oktober 2025

Brandgans 18-10. Vandaag een groep van 7000 a 7500 gezien aan de Slinkeweg op de Workumerwaard (Andries Blom, Warkum).

Roerdomp 17-10. Tussen Franeker en Wijnaldum heb ik een Roerdomp gespot (Thomas Bakker, Leeuwarden).

Roodborst 19-10. Vandaag weer een roodborstje in de tuin hier in Menaldum, verleden jaar was dat op 1 oktober, dit jaar dus wat later (Oane Baarda).

Ijsvogel 02-10. Vandaag ben ik in een atelier aan de Oudebildtdijk te St. Jacobi parochie. Hier zien we lange tijd 2 ijsvogels in de berm van een sloot zitten. De sloot gaat richting de Waddenzee uiteindelijk.

Diezelfde dag ben ik iets verderop bij de Bildtpollen en zie daar 1 ijsvogel boven een kweldersloot vliegen. Ook nog nooit gezien daar (Ita Spoelman, Berlikum).

Dwergvleermuis 15-10. Vandaag een dwergvleermuis boven de tuin hier in Berlikum aan de Keats (Ita Spoelman). **18-10.** Uit een van de mistnetten voorzichtig verwijderd en weer losgelaten tijdens het ringonderzoek aan het Tjeukemeer bij Rohel (Jan de Jong).

Houtsnippen vaak slachtoffers in november

Op 31 oktober kreeg ik een raamslachtoffer van een houtsnip uit Joure binnen. De bezorgdienst van medicijnen (BENU) in Joure vond het slachtoffer tijdens de rondrit met medicijnen bij het gebouw aan de Mounekamp in Joure en attendeerde me op de mooie en bijzondere vogel. Elk jaar sneuvelen er veel vogels, waaronder veel houtsnippen, tegen vensterruiten, grote glasegebouwen en windschermen in ons land. Grote gebouwen en windschermen vergen altijd veel slachtoffers. De houtsnip direct gehaald en onderzocht, het bleek een jongen vogel te zijn die door de enorme klap tegen de ruiten een bloeding had gekregen en op slag dood was. Veel van de grote gebouwen (ook windschermen) waar slachtoffers vallen zouden voorzien kunnen worden van raamstickers om zo veel slachtoffers te voorkomen.

Foto © Jan de Jong

31-10-2025. Tegen de grote glazen ramen aan wooncomplex aan de Mounekamp in Joure vloog een jonge houtsnip zich dood.

Tijdens de trektijd van september tot diep in november sneuvelen er enorm veel vogelsoorten waaronder veel koperwieken, zanglijster, mezen, vinken, roodborsten en soms een sperwer. De slachtoffers worden door mij al tientallen jaren onderzocht en geregistreerd.

Meld U vooral de slachtoffers (0513-414788 of 06-82754279). Die er vallen dat geeft ons onder anderen inzicht over herkomst, soort, geslacht/leeftijd en conditie van het slachtoffer. Soms geven pootringen ook nog belangrijke informatie door betreffende hun herkomst.

Leeft de vogel nog dan is het vaak snel handelen. Heeft de vogel geen bloed aan de snavel dan is het zaak om de vogel wat te drinken te geven. De waterkraan aanzetten met kleine straal en vogel iets lauw water laten

drinken (snavel iets onder de kraan) totdat ie begint te slikken. Dat kan bloedstolsels voorkomen die voor de hartklep komen. Zet de vogel daarna op een rustige donkere koele plek weg (doos) en kijk of die zich wat hersteld heeft na een tijdje. Voordat je de ogenschijnlijk gezonde vogel weer loslaat controleer dan eerst nog zijn oog reflexen. Hand voor linker en rechter oog bewegen/kijken of de vogel reageert. Reageert deze niet dan heeft de vogel nog hersenletsel van de klap en moet hij langere periode rust hebben. Vertrouwd U het na enkele uren nog steeds niet om hem los te laten waarschuw dan een vogelopvang /asiel /dierenambulance in U omgeving.

Tot zover eerst het overzicht tot 31 oktober 2025.

Wegens tijdsgebrek kon ik helaas alles in deze Nieuwsbrief vermeld worden. Wil dan ook alle waarnemers en correspondenten bedankt voor jullie inzet en inzendingen.

Graag email berichten wel blijven voorzien van naam en adres. Soms komt er helaas naamsverwarring voor omdat woonplaats en of adres niet vermeld staat in de email berichten.

Nog steeds krijg ik meldingen binnen dat ze de Nieuwsbrief niet ontvangen hebben.

Met ingang van 1 september 2025 verschijnt de **Nieuwsbrief voortaan alleen nog maar op mijn Blog.**
<https://blog.seniorennet.be/frieslandnatuurnieuws/>

Onderaan de Nieuwsbrieven in mijn Blog staat een pdf die men kan downloaden.

Joure, 2 november 2025

Jan de Jong, E. A. Borgerstraat 66 8501 NG Joure.

Email; j.d.jonglc@home.nl

Vogelkundig medewerker Leeuwarder Courant. (Sinds oktober 1977).

Ringer 403 Ringstation VRS Rohel Tjeukemeer

Vogeltrekstation Wageningen (vanaf 1985).

Tel. 0513-414788 of Mobiel 06-82754279